

בתפילה בכלל ובתפילות הסליחות ויום הכיפורים בפרט יש תפילה מיוחדת הנקראת וידוי. בתפילה זו מתוודה המתפלל על חטאיו לפני הקב"ה. ביום הכיפורים נוסף לתפילת הוידוי חלק שנקרא "על חטא" ובו רשימה ארוכה של חטאים, מסודרים לפי סדר הא"ב. סביר להניח שאיש מן המתפללים לא חטא בכל השורה הארוכה של החטאים המצוינים ברשימה ובכל זאת נהוג לחזור ולמנותה תוך הכאה על החזה על כל חטא וחטא. בשיעור זה ננסה להבין מהי משמעות של וידוי, מה כוחו של ציבור באמירת וידוי ומה יחסנו אנו לנושא.

מטרות השיעור

1. להבין את המשמעות הפרטית והחברתית של וידוי.
2. לבדוק את מושג הוידוי בחיינו.
3. לברר את המשמעות של וידוי בציבור.

מבנה השיעור

1. דיון כללי על וידוי.
2. לימוד בחברותות.
3. דיון כללי בעקבות הלימוד.

מהלך השיעור

1. נפתח בשאלה כללית כמו מהו וידוי? (דברים שאומר אדם המתחרט ורוצה לחזור מדרך החטא בה הלך) מתי נאמר וידוי? על איזה צורך הוידוי עונה לנו? באזני מי אנחנו מתוודים ועל מה? האם הוידוי הוא תהליך הכרחי בדרך החזרה מן החטא?
2. נקדים כמה מלים על דף המקורות שנחלק. בדף המקורות קטע מתוך תפילת הוידוי הנאמרת בכל 5 התפילות של יום הכיפורים. קטע זה נקרא "על חטא" ובו שורה ארוכה של חטאים עליהם מתוודה המתפלל. נבקש מהתלמידים לדון בחברותות בנקודות לדיון שבדף המקורות.
3. נפתח דיון בשאלה מדוע יש צורך ברשימת חטאים ארוכה ומדוקדקת כל-כך? מה משמעות האמירה של תפילת הוידוי, שהיא אישית בעיקרה, בציבור? האם יש מקבילה לרעיון של וידוי מחוץ לבית הכנסת ולתפילות יום הכיפורים? האם אנחנו מוצאים צורך או חשיבות במקבילה מעין זו?

כיתה י"א ◀ דף מקורות

תכנית בארי

ובכן יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שתסלח לנו על כל חטאתינו, ותמחל לנו על כל עונותינו, ותכפר לנו על כל פשעינו:

- על חטא שחטאנו לפניך באנס וברצון:
- ועל חטא שחטאנו לפניך באמוץ הלב (קשיחות לב):
- על חטא שחטאנו לפניך בבלי דעת:
- ועל חטא שחטאנו לפניך בבטוי שפתים:
- על חטא שחטאנו לפניך בגלוי ובסתר:
- ועל חטא שחטאנו לפניך בגלוי עריות:
- על חטא שחטאנו לפניך בדבור פה:
- ועל חטא שחטאנו לפניך בדעת ובמרמה:
- על חטא שחטאנו לפניך בהרהור הלב:
- ועל חטא שחטאנו לפניך בהונאת רע:
- על חטא שחטאנו לפניך בודוי פה:
- ועל חטא שחטאנו לפניך בויעידת זנות (התכנסות כדי להרע):
- על חטא שחטאנו לפניך בזדון ובשגגה:
- ועל חטא שחטאנו לפניך בזלזול הורים ומורים:
- על חטא שחטאנו לפניך בחזק יד:
- ועל חטא שחטאנו לפניך בחלול השם:
- על חטא שחטאנו לפניך בטפשות פה:
- ועל חטא שחטאנו לפניך בטמאת שפתים (ניבול פה):
- על חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע:
- ועל חטא שחטאנו לפניך ביודעים ובלא יודעים:
- ועל כלם אלוה סליחות. סלח לנו. מחל לנו. כפר לנו:
- על חטא שחטאנו לפניך בכפת שחד (בפשיטת יד כדי לקחת שוחד):
- ועל חטא שחטאנו לפניך בכחש ובכזב:
- על חטא שחטאנו לפניך בלשון הרע:
- ועל חטא שחטאנו לפניך בלצון:
- על חטא שחטאנו לפניך במשא ובמתן:
- ועל חטא שחטאנו לפניך במאכל ובמשתה:
- על חטא שחטאנו לפניך בנשך ובמרבית (בלקייחת ריבית על חוב):
- ועל חטא שחטאנו לפניך בנטית גרון (בהתנשאות):
- על חטא שחטאנו לפניך בשיח שפתותינו:
- ועל חטא שחטאנו לפניך בשקור עין (ברמיזה לרע):
- על חטא שחטאנו לפניך בעינים רמות (גאווה):
- ועל חטא שחטאנו לפניך בעזות מצח (חוצפה):
- ועל כלם אלוה סליחות. סלח לנו. מחל לנו. כפר לנו:
- על חטא שחטאנו לפניך בפריקת עול:
- ועל חטא שחטאנו לפניך בפלילות:

קטע מתוך תפילת הוידוי
שנאמרת בתפילות יום
הכיפורים

עַל חֲטָא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּצַדִּית רַע (בלארוב לחבר כדי להרע לו):
 וְעַל חֲטָא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּצָרוֹת עֵינַי:
 עַל חֲטָא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקָלוֹת רֵאשׁ:
 וְעַל חֲטָא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקִשּׁוֹת עֵרֶף:
 עַל חֲטָא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּרִיצַת רִגְלִים לְהִרְע:
 וְעַל חֲטָא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּרִכִּילוֹת:
 עַל חֲטָא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשְׁבוּעַת שׁוֹא:
 וְעַל חֲטָא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׁנְאַת חֲנָם:
 עַל חֲטָא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּתִשׁוּמַת יָד (במעילה):
 וְעַל חֲטָא שְׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּתִמְהוֹן לִבָּב (ריקנות הלב):
 וְעַל כָּלֵם אֱלוֹהֵי סְלִיחוֹת. סֶלַח לָנוּ. מַחֵל לָנוּ. כְּפָר לָנוּ:

לפניכם קטע "על חטא" מתוך תפילת הווידוי שנאמרת בתפילות יום הכיפורים.

בתפילה זו רשימה ארוכה של חטאים עליהם מתוודה המתפלל.

◀ סמנו אלו חטאים מוכרים לכם, קורים בעולמכם.

◀ הוסיפו לרשימה "על חטא..." שלדעתכם חסר ברשימה ויש לו מקום בוידוי, חטא פרטי או ציבורי.

◀ מדוע לדעתכם יש מקום לנוסח קבוע של רשימת חטאים ארוכה כל-כך? האם הנוסח הקבוע עוזר למתפלל או מחבל בתפילתו?

◀ מדוע לדעתכם כל הציבור אומר את כל רשימת החטאים גם אלו שלא חטאו בהם כלל?

◀ מה לדעתכם המשמעות של אמירת וידוי מעין זה בציבור?

◀ האם לדעתכם יש מקום גם לוידוי על המעשים הטובים שעשינו, כפרטים או כציבור, או שמא וידוי צריך להיות רק על חטאים?

נקודות לדיון